

Karelia-ammattikorkeakoulu
Medianomi (AMK)

Podcastit oppimateriaalina

Sara Vänskä, Heidi Kitunen, Siiri Anttila, Vilma
Ahosola, Lotta Tukiainen

Tutkimuksellinen raportti, Marraskuu 2022

www.karelia.fi

Sisältö

1. Johdanto.....	3
2. Erilaiset podcastit ja niiden rakenteet.....	1
2.1. Podcastien rakenne.....	2
2.2. Utelias mieli –podcast.....	2
2.3. Avoin kysymys -podcast.....	3
2.4. Yhteenveto.....	3
3. Miksi ihmiset kuuntelevat podcasteja.....	4
3.1. Podcastien suosion syy.....	4
3.2. Podcastien pariin ei päädy sattumalta.....	5
3.3. Kuuntelijoiden kokemuksia.....	5
4. Miten podcastin avulla voi oppia.....	6
4.1. Podcastit e-oppimateriaalina.....	6
4.2. Monipuolinen opetuskeino.....	6
5. Millaisissa tilanteissa voi hyödyntää.....	7
5.1. Opiskelijan näkökulma.....	7
5.2. Opettajan näkökulma.....	8
6. Podcastien hyödyt ja haitat.....	9
6.1. Podcasteista helppoa sisältöä.....	9
6.2. Erilaiset oppijat.....	10
6.3. Paikalleen sitomaton materiaali.....	11
6.4. Asioihin palaaminen.....	11
6.5. Etäsisällön rajoitteet.....	12
6.6. Lisätyötä vai helpotusta.....	12
6.7. Lisämateriaalia kieliopintoihin.....	14
6.8. Yhteenveto haitat ja hyödyt.....	14
7. Lähteet.....	16

1. Johdanto

Tässä raportissa käsittelemme podcastien hyödyntämistä opetuskäytössä. Tekstissä käsittelemme muun muassa erilaisia podcasteja ja niiden rakenteita, kuuntelutottumuksia, podcastien käyttöä opetuksen tukena sekä niiden käytössä ilmeneviä haittoja ja hyötyjä. Raportissa käsitelty tieto perustuu jo julkaistuihin verkko- sekä kirjallaisiin. Raportin avulla pyritään havainnollistamaan sitä, miten podcasteja voisi tulevaisuuden opetuksessa hyödyntää, ja mitä asioita tällaisessa tilanteessa tulisi huomioida, sekä esitellään käytännön esimerkkejä opetusmateriaaliksi soveltuvista podcasteista.

Tekstissä käsittelemme podcasteja niin opettajan, kuin oppilaankin näkökulmasta. Pyrimme myös paneutumaan erilaisiin podcasteihin ja niiden rakenteeseen, jotta sisällössä tulee ilmi myös podcastien tekovaihe, ja se millaisia asioita podcastien rakenteessa on hyvä huomioida. Käymme läpi myös niitä seikkoja, miten ja miksi ihmiset kuuntelevat podcasteja ja mitkä asiat vetoavat mahdollisesti kuulijoihin sekä mitä mahdollisuuksia podcasteilla on opetuksellisessa mielessä.

Tekstissä käsitellään lopuksi podcasteja esimerkiksi opetuksen, sekä oppilaan oppimisen näkökulmasta. Podcastia verrataan osittain jo olemassa olevaan tietoon muusta etänä opiskeltavista aineistoista, sekä käsitellään myös podcastia itsessään ja siihen liittyviä mahdollisia etuja sekä haasteita, joita on hyvä ottaa huomioon opetusmateriaaleja suunnitellessa.

2. Erilaiset podcastit ja niiden rakenteet

Niin sanotun perinteisen opettamisen ja oppimisen lisäksi nykymaailmaan on tupsahtanut myös ilmiö nimeltään podcast. Podcastien kuuntelu on yleistynyt Suomessa 2010-luvusta alkaen. Podcastit pyrkivät täydentämään kirjoitettua materiaalia sen kanssa kilpailemisen sijaan. Ne painottuvat viihteellisyyteen, joka tekeekin niistä varmasti monelle mielekkäitä kuunneltavia. Erityisaiheet, kuten tiede, tekniikka, liiketoiminta, media ja terveys kiinnostavat eniten suomalaisia. (Media-alan tutkimussäätiö, 2021.) Näiden aihealueiden lisäksi podcastit voivat olla myös vaikkapa nauhoitettuja ja jälkikäteen editoituja radio-ohjelmia, luentoja tai kertausmateriaaleja. Tarjolla on lisäksi myös liuta keskusteluohjelmia, jotka sisältävät tiukkaa asiaa tai mielipiteitä sekä kevyempää kuunneltavaa.

Podcastit ovat oiva opetus- ja oppimismuoto silloin, kun kyseessä on oppija, jolle niin sanotut perusmenetelmät eivät toimi. Kouluympäristö voi jollekin tuntua syystä tai toisesta epämotivoivalta ja sen vuoksi podcastit ovatkin oiva tapa oppia. Se voi tapahtua kouluympäristön ulkopuolella. Podcastilla voi hyvin myös harhauttaa itseään siinä mielessä, ettei kuunnellessa välttämättä keskity itse oppimiseen vaan ainoastaan mielenkiintoisen aiheeseen ja keskusteluihin. (DigiErko, 2020.)

Koska podcastit ovat nykyäpäivisin suosittuja, on ihan jo Spotifyssa tarjolla monenlaisia liittyviä podcasteja, jotka tarjoavat näkemyksiä useasta eri kulmasta. Tarjolla on esimerkiksi Itä-Suomen yliopiston oma kanava, joka pitää sisällään teemajaksoja eri aihepiireihin liittyen. Tarjolla on "Akateeminen vartti" -nimeä kantavia jaksoja, joissa yliopiston tutkijat perehtyvät eri aiheisiin ja jotka nimensä mukaan ovat myöskin vartin mittaisia jaksoja. Lisäksi mukana on opiskelijoiden omia "Lainahaalareissa" -jaksoja, joissa opiskelijat keskustelevat laajasti eri aihe-alueista niin opiskelukaupungin menoista ja siellä vietetyistä kesistä kuin opiskelijoiden jaksamisesta ja kouluun hakemisesta. Spotifyssa on myös Opetushallituksen oma podcast nimeltään "Intohimona oppiminen!", jonka juontaa Päivi Leppänen. Tässä podcastissa keskustelevat niin luokanopettajat, kuin tutkijat. Jokainen jakso on myös teemaltaan erilainen, mutta podcast perustuu kuitenkin täysin siihen, että opiskelu olisi kaikille yhdenvertaista.

2.1. Podcastien rakenne

Erilaisia podcasteja on nykyään liuta eri alustoilla. Tekniikan kehittyessä niistä on tullut myös helpompia suunnitella ja toteuttaa. Vaikka toki yleisön suosion saavuttamiseen vaaditaan hyvän audiotekniikan ja editoinnin lisäksi myös hyvät juontajat tai juontajan, siihen vaaditaan ennen kaikkea, kiinnostava sisältö. Perinteisin podcastin rakenne voidaan määrittää seuraavalla tavalla: alkusanat, tunnusmusiikki, kyseisen jakson aiheen ilmoitus, pääsisältö ja loppusanat. Yhden jakson kesto riippuu aiheesta ja sarjan teemasta, mutta yleensä ne ovat pisimmillään noin tunnin mittaisia. Suosituimmat podcastit ovat yleensä keskusteluohjelmia. Niiden rentous ja viihteellisyys saavat kuuntelijan kiinnostumaan. Toki on myös sarjoja, joita houstaa vain yksi henkilö. Näitä saattavat olla esimerkiksi asia-ohjelmat tai tarinalliset podcastit. Podcasteihin voi myös lisätä musiikkia tai äänitehosteita lisäämään kiinnostavuutta. (Pulu Studio, 2019.)

2.2. Utelias mieli –podcast

Helsingin yliopistolla on podcast nimeltään Utelias mieli. Sitä juontaa Hanna Hantula ja siinä puhutaan tieteestä ja tärkeistä aiheista sekä nykyhetken polttavimmista kysymyksistä. Tässä podcastissa haastatellaan yliopiston tutkijoita eri aloilta, joten heti ensisilmäyksellä voi todeta, että se jota aiheesta haastatellaan, tietää siitä myös paljon. Tässä podcastissa myös teemat vaihtuvat jaksoittain, samoin kuin podcastissa puhuvat ihmiset. Jaksot ovat pituudeltaan noin puolisen tuntia, mikä on oiva pituus podcastille, joka sisältää paljon faktatietoa ja analyysia. Tässä podcastissa tarkoitus on puhua tieteestä tunteella. Se on ehdottomasti verrattavissa vaikkapa luentoön, koska aiheista puhuvat Helsingin yliopiston tutkijat, joka tarkoittaa tiukkaa tietoa aiheista, jonka taustatieto on varmasti selvitetty.

2.3. Avoin kysymys -podcast

Avoin kysymys on Olli Seurin houstona podcast, jossa hän haastattelee työkseen haastattelevia ihmisiä haastattelusta. Jaksot ovat pituudeltaan aina puolesta tunnista puoleentoista tuntiin. Jokaisessa jaksossa haastateltavana on eri ihminen, joten jaksojen teematkin vaihtelevat. Haastateltavana on pitkän linjan toimittajien lisäksi ihmisiä, jotka ovat haastattelun kohteena päivittäin arjessaan esim. poliitikkoja. Avoin kysymys on loistava esimerkki podcastista, joka opettaa kuulijalleen uutta, mutta jonka kuuntelu ei tunnu oppimiselta. Sitä on helppo seurata ja mikäli keskittyminen tuntuu haasteelliselta, jaksoja voi kuunnella vain yhden kerrallaan ja samalla voi vaikka käydä ulkona kävelyllä. Seurin haastateltavana on myös muutamia kiinnostavia, sosiaalisessakin mediassa vaikuttavia persoonia, joka lisää podcastin kiinnostavuutta. Podcastin rakenne on myös hyvä, koska yhdessä jaksossa perehdytään aina yhteen tiettyyn osa-alueeseen. Vierailija määrittää aina kyseisen jakson teeman, sillä alalla on tietysti eri osa-alueiden ammattilaisia.

2.4. Yhteenveto

Mainituissa podcasteissa rakenne on aikalaila sama. Molemmat ovat keskusteluohjelmia, jotka sisältävät hyvää vuorovaikutusta ja sitä kautta voi auttaa kuulijaa oivaltamaan asioita. Tekniikan kehittyessä podcasteihinkin on alkanut ilmestyä erilaisia introja ja outroja sekä äänitehosteita. Äänikirjamaailma ehkä näyttää tälle ainakin Suomessa suuntaa, koska Mikko Kuustonen julkaisi juuri vuoden 2022 huhtikuussa kustantaja Johnny Knigan kanssa omaelämäkerran, johon hän oli sisällyttänyt myös omia kappaleitaan. Sitä kuunnellessa huomasi, kuinka hyvin musiikki sopiikaan puhuttuun tekstiin. Varsinkin silloin, kun se liittyy tunnelmaltaan vielä kyseiseen tekstiin. Moni ihminen oppii myös tunteiden kautta, joten tämän kaltainen uudistus olikin ennen kaikkea toivottua erilaisten oppijoiden ja kuulijoiden maailmaan! Mainituissakin podcasteissa on vielä varaa kehittyä ja tulla perinteisestä mallista vieläkin kiinnostavammaksi.

3. Miksi ihmiset kuuntelevat podcasteja

3.1. Podcastien suosion syy

Lyhyesti sanottuna kuluttajalle audio on formaattina helppo. Ennen kuunnelmia ja tarinoita kuunneltiin äänilevyiltä ja kaseteilta – nykyään mitä vaan voi kuunnella missä vaan omasta puhelimesta. Keho on vapaa liikkumaan kuulokkeet korvilla, ja podcastien kuuntelu usein täydentää jotakin tekemistä ja puuhailua. Toisaalta itse kuunteleminen on hyvin henkilökohtainen ja intiimi kokemus – se tulee niin sanotusti lähelle. Yleensä kuuntelu tapahtuu yksin, ja kuuntelijalle tulee tunne, että juontaja ja vieraat puhuvat juuri hänelle. (Turku ammattikorkeakoulu, 2021). Suosiosta kertoo myös Yleisradion uudistus vuodenvaihteessa: Yle Puhe-radiokanava muuttui podcastien ja tallennettujen ohjelmien radiokanavaksi. (YLE, 2021). Yle Draaman audiotiimi hakeekin koko ajan uusia ohjelmia, muun muassa feature- ja fiktiopodcasteja sekä erilaisia lajityyppejä miksaavia teoksia. Ylen arvojen mukaisesti he haluavat kehittää digitaalista kerrontaa, ja heidän tavoitteenaan on lisätä ymmärrystä toisistamme ja maailmastamme. Uudet sisällöt nimenomaan lapsille ja nuorille sekä moniäänisyys ja monimuotoisuus ovat erityiset painopisteet audiodraamassa. (YLE, 2021).

Suomen Podcast Media (2021) kertoo sekä vanhempien että nuorempien kuuntelijoiden syyksi podcastien kuuntelemiseen olevan uuden oppiminen sekä viihtyminen. Muun muassa harrastuksista tai ammatillisesti muuten oppiminen, trendien seuraaminen sekä ajan hermolla pysyminen ovat syitä kuunteluun. Erityisesti alle 30-vuotiaat haluavat nimenomaan viihtyä sekä rentoutua podcastien parissa, mutta eniten sisältöä minuuteissa kuluttavat 30-44 vuotiaat.

Podcastit tarjoavat myös yhteisöllisyyden ja jakamisen kokemuksen. Se on osa tarinan kerronnan perinnettä, joka on yksi ihmiskunnan vanhimmista taidemuodoista. Se on ollut aina tärkeä tapa jakaa ja säilyttää esimerkiksi yhteisöjen opetuksia sekä historiaa. Podcastissa ollaan tietyn aiheen tai tarinan äärellä vahvasti, ja muutut tavallaan osaksi tarinaa – voit kertoa podcastin tarjoamaa tarinaa eteenpäin.

3.2. Podcastien pariin ei päädy sattumalta

Yleensä podcastien pariin ei päädytä sattumalta – nykyään kuuntelija saa itse valita ja rajata mitä kuuntelee. Monet podcastit ovatkin siirtyneet maksupalvelun taakse ja useimmiten uskolliset kuuntelijat siirtyvät perässä mieluisan ohjelman tai sisällön vuoksi. Yksi monista liikkeen tehneistä on esimerkiksi Laura Haimilan sekä Emmi Nuorgamin Kerhotalo-podcast: se oli ensin kuunneltavissa ilmaiseksi Spotifyssa kunnes tekijät solmivat hiljattain sopimuksen Podimon kanssa.

3.3. Kuuntelijoiden kokemuksia

Podcasteja kulutetaan eniten matkustaessa sekä kotitöitä tehdessä. (Suomen Podcast Media, 2021). Arki on muuttunut entistä hektisemmäksi, ja moni haluaa hyödyntää rajallisen aikansa maksimimittaansa – siksi audiosisällöt ovat helppo tapa oppia tai päinvastoin saada ajatuksia ihan muualle. Ne sopivat tämän ajan arjen rytmiin. Podcastit usein myös täydentävät muuta mediaa ja mainosvälineitä, mutta ne ovat oiva tapa saada syvempi yhteys kuuntelijaan. (Radiomedia, 2018)

Kyselin lähipiiriltäni heidän kokemuksiaan podcastien kuuntelusta. Se antaa kokemuksen, että joku puhuu juuri sinulle, ja on myös tavallaan yhteisöllinen kokemus. Myös aito yhteys, ihmisen tarve kuunnella ihmistä, sekä äänen tarjoama vahva aistillinen kokemus ajavat tuttaviani kuuntelemaan podcasteja. Ylipirteät ja teennäiset radioäänet tai äänikirjojen monotoninen kerronta eivät välttämättä anna sitä, mitä podcastit voivat parhaimmillaan synnyttää ihmisissä. Monet pitävät Antti Holmasta, koska hän laittaa itsensä likoon ja on aito. Myös rikospodcast Viimeinen johtolanka nousi esiin, ja siinä podcastin tekijä menee itse oikealle rikospaikalle haastattelemaan ihmisiä, joita rikos on koskettanut jollain tavalla. Podcast on laadukas, ja se on mietitty kokonaisuus – sen eteen on nähnyt vaivaa. Kokemukset on nidottu tyylikkäästi yhteen, ja juoni on rakennettu taidokkaasti. Rahaa ja aikaa on käytetty äänimaailmaan tekemiseen, ja näin ollen sitä on miellyttävämpi kuunnella. Toki kotikomerossakin tehdyt podcastit toimivat, jos sisältö on oikeasti mielenkiintoista.

4. Miten podcastin avulla voi oppia

4.1. Podcastit e-oppimateriaalina

Podcast on yksi esimerkki e-oppimateriaalista, jonka käyttäminen opetuksessa on luonnollisesti osa digitaalisen teknologian käyttöä opetuksessa. Vaikka erilaista e-oppimateriaalia on tuotettu jo vuosia sekä kaupallisesti että harrastajapohjaisesti, e-oppimateriaalin puute on yhä yksi ongelma tietotekniikan opetuskäytössä.

E-oppimateriaalit eivät myöskään ole koskaan esimerkiksi pedagogisesti neutraaleja vaan ne tukevat tiettyjä toimintoja eivätkä sovellu joihinkin toimintoihin lainkaan. Millaista sitten on hyvä e-oppimateriaali?

Pedagogisen tutkimuksen pohjalta määriteltynä laadukkaan e-oppimateriaalin piirteet voi ehkä tiivistää seuraavasti: sitä voi käyttää joustavasti oppilaan osaamisen tason, kiinnostuksen ja tarpeiden mukaan, se tukee yhteisöllistä, pitkäkestoista työskentelyä ja aktivoi oppijan ajattelua, keskittyy opittavan ilmiön ydinasioihin ja tukee oppimisen taitojen kehittymistä. Toiminnallisesti hyvä e-oppimateriaali on teknisesti helppokäyttöistä ja ulkoasultaan pedagogisia ja sisällöllisiä tavoitteita tukeva. (Ilomäki 2012.)

4.2. Monipuolinen opetuskeino

Podcastien avulla opettajat pystyvät monipuolistamaan ja uudistamaan opetusmuotojaan sekä samalla tukemaan erilaisten oppijoiden opiskelumahdollisuuksia, kuten esimerkiksi oppijoiden, joilla on lukivaikeuksia tai erityistuen tarve. Podcastien avulla opetuksesta voidaan tehdä myös joustavampaa, esimerkiksi luentotalenteiden mahdollisuus. Ne voivat tarjota esimerkiksi kaivattua vaihtelua ja vapautta opiskelumuotoihin ja -aikatauluihin.

Podcasteja voidaan hyödyntää opetuksessa monella tapaa. Podcast on ensinnäkin hyvä apuväline esimerkiksi vieraan kielen opinnoissa. Tutkimukset ovat osoittaneet, että podcastit voivat kehittää kielitaitoa erityisesti kuullun

ymmärtämisen osalta. Lisäksi podcastit näyttävät motivoivan opiskelijoita kielten opiskeluun: ne on koettu mielekkääksi keinoksi harjoitella esimerkiksi edellä mainittuja kuullun ymmärtämistaitoja. Podcastien avulla opiskelijat pystyvät myös opiskelemaan ns. ”joutoajalla”, kuten matkustaessa, mikä on etu kiireisille, jotka haluavat ottaa omasta ajankäytöstään maksimaaliset hyödyt irti.

Podcast sopii mainiosti myös käyttäväksi esimerkiksi käänteisessä opetuksessa (*flipped learning* tai *flippaus*). Tämä tarkoittaa, että opiskelijat perehtyvät aluksi itsenäisesti esimerkiksi tulevan luennon aiheeseen annetun materiaalin avulla, jolloin itse kontaktiopetuksessa voidaan keskittyä tehokkaammin oppimisen ja oppimistavoitteiden kannalta olennaisiin asioihin. Kontaktikerralla voidaan käydä esimerkiksi läpi asioita, jotka herättävät kysymyksiä/keskustelua. Näin kontaktiopetuskerta ei mene itse luennointiin, mikä on usein opiskelijoiden kannalta hyvin passiivinen oppimismuoto. (DigiErko-verkosto 2020.)

Podcasteja tulisi kuitenkin käyttää opetuksessa aina pedagogiikka edellä opiskelijoiden taidot ja kurssin oppimistavoitteet huomioiden. Podcasteja voi hyödyntää opetuksessa luentojen, johdantomateriaalien, lisämateriaalien, kertausmateriaalien ja oppimistehtävien muodossa. (Tampereen Yliopisto 2021.)

5. Millaisissa tilanteissa voi hyödyntää

5.1. Opiskelijan näkökulma

Podcastien hyödyntäminen opetustilanteissa on hyvä asia, koska ihmiset ovat ottaneet podcastit omikseen, niiden suosio on kasvussa ja kun katson, esimerkiksi junavaunussa ympärilläni niin on enemmän niitä ihmisiä, joilla on kuulokkeet korvilla kuin niitä, joilla ei ole. Tampereen yliopiston artikkelissa sanotaan, että podcastien avulla opetusta voi monipuolistaa ja voidaan ottaa huomioon kaikki oppijat. Osalla voi olla, esimerkiksi lukivaikeuksia tai osa voi oppia paljon paremmin pelkästään kuuntelemalla. Ne opiskelijat, joilla on taipumusta siihen, että on vaikea pysyä paikallaan luentosalissa, podcast voisi

olla oiva tapa oppimiseen. Samaan aikaan, kun kuuntelee luentoa podcastin muodossa, voi vaikkapa siivota.

Podcasteja voi myös kuunnella paikkariippumattomasti, joten oppiminen voi tapahtua joustavasti missä vaan, esimerkiksi lenkillä tai toisella puolella maapalloa. Ympäristöön voi vaikuttaa ja tehdä siitä itselleen mukavamman. Luentosalin ja kouluympäristön sijaan oppimateriaalia voi kuunnella, vaikka metsässä. Opiskelijat voivat perehtyä jo etukäteen tulevien luentojen aiheisiin podcastien avulla. Luennolle mennessä aihe on jo osittain tuttua ja se saattaa motivoida opiskelijoita ja antaa heille lisää pohdittavaa. (Tampereen yliopisto 2021.)

Opiskelijat voivat myös itse tuottaa podcasteja opetuskäyttöön. Podcastien avulla voidaan oppia vaikeista asioista paremmin, jos ne kerrotaan ja avataan podcasteissa selkeästi ja opiskelijan näkökulmasta. Jotkut voivat oppia niin, että he tekevät podcastin ja sanottavat asiat ääneen, jotkut taas niin, että he kuuntelevat audiosisältöjä. Podcastien tekemiseen tehdään paljon taustatyötä, joten Powerpointin ja esitelmän pitämisen sijasta podcast voisi olla rennompia ja opettavaisempia. Ikään kuin kuunteleminen olisi osa vapaa-aikaa. Opiskelija voi myös kuunnella audiosisältöjä milloin haluaa, esimerkiksi jos kokee, että oppii paremmin illalla kuin aikaisin aamulla luentosalissa niin sekin on mahdollista.

5.2. Opettajan näkökulma

Podcastit ja audiosisällöt monipuolistavat opettajien opetusmuotoja. Sama opetus, jonka opettaja voi tarjota luentosalissa, voi toteuttaa niin, että opiskelija kuuntelee opettajan äänittämää luentoa kuulokkeista paikasta riippumatta (Digierko.fi 2020.) Audiosisällöt ovat nykypäivää ja on hyvä, että opettajien työ kehittyy. Voi myös olla, että podcastien avulla opettajien työtaakka vähenee, kun samoja materiaaleja voi hyödyntää useampia vuosia peräkkäin ilman, että tarvitsee olla aina oppilaitoksissa paikan päällä. Podcastissa opettaja ja opiskelija voivat myös keskustella aiheesta ja tuoda sillä tavalla vuorovaikutusta mukaan. Podcastien käyttöä voi hyödyntää myös tilanteissa, joissa opettaja haluaa, että opiskelijat ovat etukäteen perehtyneet aiheeseen tai jos asioita halutaan kerrata.

Se on kuitenkin tärkeä muistaa, että vaikka podcastit täydentävät opetusta tai parantavat oppimiskokemusta niin kaikkea ei pidä niiden varaan laskea. Kaiken tulee olla pedagogisesti perusteltavissa ja ohjauksen täytyy olla oikeanlaista. (DigiErko-verkosto 2020.) Opettajille ja opiskelijoille täytyy antaa myös oikeanlaista koulutusta audiosisältöjen maailmaan, koska kaikki eivät ole niin sinut teknologian kanssa.

6. Podcastien hyödyt ja haitat

6.1. Podcasteista helppoa sisältöä

Audiosisältöihin liittyy paljon positiivisia huomioita oppimista ajatellen, esimerkiksi materiaaliin helposti käsiksi pääseminen paikasta riippumatta, sekä sen edut auditiivisille oppijoille. Podcast tarjoaa myös mahdollisuuden samanaikaiseen muuhun toimintaan, kun opiskelija ei ole enää sidottu yhteen paikkaan keskittymään esimerkiksi visuaaliseen sisältöön. Podcastien käytössä opetuksessa on niin positiivisia kuin negatiivisia puolia, mutta ne usein johtuvat oppijoiden yksilöllisistä eroista. Toinen oppii parhaiten näkemällä, toiselle mieleen jää taas parhaiten kuultu tieto. Podcast on myös suhteellisen helppo sisältö tavoittaa, kun tietoon pääsee käsiksi vaikkapa puhelimella missä vain ja milloin vain.

Monipuoliset oppimismetodit auttavat myös tavoittamaan asetetut oppimistavoitteet. Erilaisista digitaalisista työkaluista pyritään hyötymään yhä enemmän opintosisältöä suunnitellessa. Podcast on hyvä esimerkiksi silloin, kun lukeminen yksinään ei enää innosta. Ne voivat auttaa myös niitä opiskelijoita, joille pelkkä visuaalinen sisältö ei riitä opetusmateriaaliksi. (Kauppinen 2020.)

Podcastit ovat myös etenkin nuoremmille aikuisille jo ennestään tuttu tapa kuluttaa aikaa, joten niiden lisääminen arkeen sujuu todennäköisesti luontevasti, kun vastaavan materiaalin käyttö on ennestään arkista. Harva tuskin arjessaan katsoo esimerkiksi muuten vain pitkiä luentotyyppeisiä videoita tai lukee powerpoint-esityksiä.

Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaiseman Ilse Skogin blogijulkaisun mukaan kuuntelijat ovat podcasteille lojaaleja, ja lähes 70 prosenttia kuuntelee aloittamansa podcastin kokonaan tai edes osittain. Podcastin parissa viihdytään myös tutkitusti pidempään, esimerkiksi videoita katsellaan noin 4 minuuttia, kun vastaavasti podcasteja kuunnellaan noin 25 minuuttia. (Skog 2018). Yhteenvetona voitaisiin siis todeta, että podcastit ovat tällä hetkellä helppoutensa vuoksi pinnalla, ja kuulijat pysyvät podcastien parissa suhteellisen hyvin.

6.2. Erilaiset oppijat

Erilaisia oppimistyyliä on useita erilaisia. Osat oppivat kuvien avulla, toiset lukemalla ja toiset hyötyvät taas kuuntelemalla tapahtuvasta oppimisesta. Erilaisten oppimistyylien huomioonotto opetuksessa on nykyään yhä tärkeämpää. Podcast tarjoaa mahdollisuuden kuulon avulla tapahtuvaan oppimiseen, ja laajentaa tarjolla olevien oppimisväylien valikoimaa sekä täten helpottaa erilaisten oppijoiden oppimista. (Virtanen 2022.)

Tampereen Ammattikorkeakoulun ja Ammatillisen opettajainkorkeakoulun kehittämishankkeen raportissa Aistit avoinna oppimaan (Koivusalo & Salenius 2012) avattiin tuolloin erilaisia oppimistapoja, sekä eri aistien hyödyntämistä opetuksen tukena. Tekstissä mainitaan, että mikäli opettajalla on mahdollisuus ottaa kattavasti huomioon eri oppimistavat, kohtaa opettajan opetus ja opiskelijan oppiminen entistä paremmin; opiskelijan motivaatio myös kasvaa, ja tätä kautta myös opettaja hyötyy mielekkäämmästä opetusilmapiiristä. Aistien avulla tapahtuva oppiminen on ihmiselle usein tunnusomainen tiedon omaksumistapa, ja tekstissä mainitaan, että oppiminen on sitä tehokkaampaa, mitä useampaa eri aistia oppimisessa hyödynnetään. (Koivusalo & Salenius 2012).

Podcastit tarjoaisivat siis materiaalia, joka tukee erilaisia opetustyyliä, sekä useamman aistin avulla tapahtuvaa oppimista, mutta täten rajaa näön avulla oppivien henkilöiden mahdollisuuden visuaaliseen sisältöön samanaikaisesti. On kuitenkin huomioitava, että todennäköisesti suurin osa opittavasta

materiaalista sisältää usein myös visuaalisia elementtejä, joten podcastien tuoma hyöty on todennäköisesti silti huomattava.

6.3. Paikalleen sitomaton materiaali

Podcasteihin helppo käsiksi pääseminen ja niiden mukautuvuus tilanteisiin edesauttaa sitä, että opiskelijalta ei vaadita esimerkiksi koneen ääressä istumista, mikäli he haluavat käydä materiaaleja läpi. Se mahdollistaa myös esimerkiksi samanaikaisen muun tekemisen, kuten kävelyn tai muun puuhastelun, joka palvelee esimerkiksi silloin, kun arjessa on myös muuta puuhaa tai paikalleen istuminen tuntuu liian väsyttävältä. Podcastit tarjoavat monipuolista kohdennettua sisältöä.

Podcastit mahdollistavat myös opiskelun, joka ei sido opettajaa tiettyyn aikaan tai paikkaan, vaan sisällön voi valmistella kerran, ja se on käytettävissä kelle tahansa ja milloin tahansa. Podcasteilla kuuntelijan on myös helppo täyttää arjen siirtymiä esimerkiksi matkoja paikasta toiseen tai muita hiljaisia hetkiä. (Teirikko 2020.) Tämän ansiosta oppimismateriaalin ollessa podcastin muodossa, on opiskelun ajoittaminen omaan arkeen helpompaa. Jos verrataan materiaalin itsenäistä käyttöä koulun tiloissa tapahtuvaan lähiopetukseen, hyötyy opiskelija myös siitä, ettei esimerkiksi matkoihin opetustiloihin mene aikaa tai rahaa (Turun kesäyliopisto 2020).

6.4. Asioihin palaaminen

Podcastien käyttö opetuksessa mahdollistaa vapaan liikkumisen sisällöissä. Asioihin on mahdollista palata, ja podcastia voi vapaasti selata eteen- tai taaksepäin silloin kun jonkin asian parissa kaipaa toistoa. Turun kesäyliopiston julkaisemassa artikkelissa (2020) todetaan, että monien opiskelijoiden mielestä erilaisten tallenteiden käyttö esimerkiksi etäopetuksen aikana oli kätevää, sillä asioita pystyi kertaamaan, sekä niitä oli mahdollista käydä läpi myös omaa tahtia. Tätä voisi siis verrata myös mihin tahansa vapaassa käytössä olevaan opetusmateriaaliin, mitä jokainen voi käydä läpi omaa tahtia kotoa käsin.

Lisäksi etämateriaalin olemassaolosta hyötyvät opiskelijat, joilla on kertynyt esimerkiksi läsnäolotunneilta poissaoloja, ja siten tarvitsevat materiaalia itseopiskeluun. Lapin Ammattikorkeakoulun julkaisemassa Opetä etänä - oppaassa (2015) käydään läpi luentotallenteiden käyttöä opetuksen tukena. Tekstissä mainitaan, että tallenteet kannattaa ottaa läsnäoloa tukeväksi materiaaliksi, eikä niinkään sitä korvaavaksi materiaaliksi, sillä suuri osa oppimisesta tapahtuu vuorovaikutuksen avulla, mutta tallenteista on hyötyä poissaolleille, jotka eivät näin menetä informaatiota. (Rousu & Saukkoriipi 2015). Samoja asioita voisi varmasti verrata podcast-muotoisiin luento- tai opetusmateriaaleihin.

6.5. Etäsisällön rajoitteet

Etäopetuksessa kohdattuja positiivisia puolia, sekä haasteita voitaisiin osittain sisällöltään verrata myös etämateriaalina toimivaan podcastiin. Sisällön käyttäjä voi kohdata podcastien kohdalla samoja haasteita, taikka hyötyä opetusmateriaalista samoin tavoin kuin etäkursseilla.

Etäopetuksessa on tietynlaisia rajoitteita, varsinkin silloin kun materiaalin läpikäymisestä vastaa ainoastaan opiskelijat. Xamkin julkaiseman artikkelin mukaan esimerkiksi etäopintojen aikana opiskelijoiden vastuu omasta etenemisestään opinnoissa on lisääntynyt. Etäopiskelun aikana, kuten myös etämateriaalin läpikäynnin aikana opiskelija on vailla sosiaalista kanssakäymistä. Artikkelissa myös mainitaan, ettei pelkästään sähköisten työkalujen käyttö palvele jokaista opiskelijaa, vaikka se ajankäytöllisesti olisikin tehokkaampaa. (Jääskeläinen 2021.)

Podcastien käyttö rajoittaa opettajan ja opiskelijan välistä kommunikointia siten, ettei lisäkysymyksiä tai ongelmia pystytä hetki ratkomaan, tämä kuitenkin tapahtuu missä tahansa materiaalissa mikä on opiskelijan omatoimisessa käytössä, joten se ei yksistään ole ongelmana podcasteissa. Etämateriaaleissa täytyy myös muistaa edellä mainittu sosiaalisten tilanteiden niukentuminen silloin, kun kyseessä on itseopiskeltava aineisto.

6.6. Lisätyötä vai helpotusta

Podcastien käyttö on hyvin yleistä ja se on yksi sisällöntuotannon keinoista, joka on suhteellisen helppo tuottaa, ja julkaista muiden saataville verkkoon. Julkaisualustoja on useita, tai äänitiedoston voi jakaa sellaisenaan. Podcastin nauhoittaminen ja julkaiseminen on siis tehty suhteellisen helpoksi (Kauppinen 2020). Vaikka podcast on suhteellisen helppo sisältö saada julkaisuvalmiiksi, on sen takana silti työtä.

Metropolia ammattikorkean julkaiseman artikkelin mukaan podcast taipuu hyvin myös opetuksen työvälineeksi, mutta on huomioitava, että sen takana olevaa työmäärää ei välttämättä hahmota. (Virtanen 2020). Sisällön haastavuus ja editoinnin määrä on kuitenkin jokaisen julkaisijan itse määriteltävissä ja tärkeintä on, että sisältö on sujuvaa ja sitä on mukava kuunnella. Sisällön työmäärää voisi kuitenkin verrata paikan päällä pidettävään luentoan; joka tapauksessa opettaja tekee taustatyönsä myös luennon valmistelussa, ja pitää opiskelijoille lisäksi luentoja mahdollisesti useita kertoja. Kun sama luentomateriaali on kerran äänitetty podcastiksi, voi samaa podcastia käyttää useita kertoja ilman lisätyötä.

Podcastit tarjoavat myös opettajille mahdollisuuden esimerkiksi sisällyttää työelämän käytäntöä ja vinkkejä sisältöön mukaan, joka taas auttaa oppilaita ymmärtämään paremmin aiheen kokonaiskuvaa, sekä muodostamaan yhteyden teoriaopin ja käytännön tietouden välille (Haapala & Keskinen 2021). Podcastit mahdollistaisivat siis esimerkiksi haastattelujen avulla ajankohtaisen ammattilaisnäkökulman tuomisen opetussisältöihin. Tämä on helpompaa nauhoitetussa materiaalissa, sillä haastateltavan ei tarvitse olla läsnä kuin tallennustilanteessa. Seamiin julkaisemassa artikkelissa mainitaan, että opettajat ovat kokeneet podcastien teon melko helppona ja piristävänä. Nauhoitukset myös inspiroivat itse opettajia, koska aiheesta oli mahdollisuus keskustella asiantuntijoiden kanssa rennosti ajatuksia vaihtaen. Näissä tilanteissa podcastien editointikin jätettiin pois, sillä keskustelun haluttiin pysyvän tilanteissa mahdollisimman autenttisina. (Haapala & Keskinen 2021.)

Lähdeaineisto antaa siis osviittaa siihen, että podcastien aiheuttama työmäärä vaihtelee eri tilanteista riippuen, mutta ei kuitenkaan yleensä aiheuta huomattavaa lisätyötä, sillä uudelleen käytettävänä materiaalina se myös

vähentää saman työn toistamista, eikä vaadi materiaalin esittämiseen läsnä olevaa henkilöä. Työmäärää voi myös suhteuttaa tilanteiden ja käyttötarkoitusten mukaan esimerkiksi huomioimalla esivalmistelun tai jälkityön määrän.

6.7. Lisämateriaalia kieliopintoihin

Podcastit ovat hyödyllinen apu esimerkiksi kieltenopiskelussa, sillä ne auttavat osaamisen täydentämisessä, kehittävät sanastoa ja ovat oiva apu esimerkiksi kehittämään eri kielten lausumista. Kuten missä tahansa muissa kielten opiskeluun sopivissa sisällöissä myös podcasteissa voi huomioida eritasoiset oppijat, ja luoda eri sisältöä esimerkiksi alkeis-, keskitason ja edistyneen tason opiskelijoille. (Skog 2018.)

Opetushallituksen julkaiseman artikkelin mukaan kuunteluharjoitukset kielten opetteluissa ovat yhtä tärkeitä kuin itse ääntämisharjoitukset (Opetushallitus 2022). Vieraan kielten opetteluissa on tärkeää huomioida myös siis sisältö, mikä tukee kielen kuullun ymmärtämistä ja lausumista varsinkin niissä tilanteissa, kun kieltä ei kuule esimerkiksi omassa arjessaan usein.

6.8. Yhteenveto haitat ja hyödyt

Yhteenvetona voitaisiin tulkita, että podcastien käyttö osana opetusmateriaalia lisää erilaisten oppijoiden mahdollisuutta päästä käsiksi monipuolisempaan sisältöön, ja siten edesauttaa omaa oppimistaan. Podcast mahdollistaa myös paikkaan ja aikaan sitomattoman sisällön, johon pääsee käsiksi helposti esimerkiksi puhelimella missä ja milloin vain. Kuuntelemalla tapahtuva oppiminen on myös suhteellisen helppo sisällyttää arkeen, varsinkin silloin kun ihminen ennestään on erilaisten audiosisältöjen käyttäjä. Podcastien käyttö on myös mahdollista silloin, kun esimerkiksi visuaalisen sisällön käyttö ei ole sujuvaa tai mahdollista, esimerkiksi erilaiset siirtymät, kuntoiluharrastukset tai kotityöt, joiden ohella on mahdollista kuunnella sisältöä samanaikaisesti.

Audiosisältöjen käyttö on myös tällä hetkellä suhteellisen suosittua, joten niiden sisällyttäminen omaan arkeen käy usein helpommin.

Eri lähdeaineistot puhuvat myös sen puolesta, että erilaisia oppimistyyliä tulisi hyödyntää monipuolisesti opetusta suunniteltaessa. On tärkeää, että jokainen löytää omaan oppimistyyliin sopivia materiaaleja, sekä sisältöjä, joiden avulla opetus tapahtuu useamman kuin yhden aistin avulla, sillä useamman aistin käyttö opetuksessa tehostaa oppimista.

Podcastien kuunteleminen tai niiden tekeminen ei sovi opetusmateriaaliksi jokaiselle opiskelijalle tai opettajalle, sillä jokainen ihminen on yksilö. Joillekin esimerkiksi perinteisemmät opiskelu- ja opetusmenetelmät soveltuvat paremmin. (Kauppinen 2020). On siis huomioitava, että myös yhden opetusryhmän sisällä kaikki opetustyyli eivät sovellu kaikille, joten esimerkiksi podcastit yksistään eivät välttämättä palvele kaikkia, mutta muun opetuksen lisänä taas lisäävät saataville olevien opetusmenetelmien määrää, ja siten palvelevat erilaisia oppijoita.

Podcast on myös siitä hyödyllinen opetusmenetelmä, sillä se on mukautuva ja joustava sisällöntuotantotapa, jota voi käyttää monenlaisissa eri oppiaineissa, kursseilla tai projekteissa. Se antaa tekijälleen mahdollisuuden luoda hyvin monen kaltaistakin sisältöä esimerkiksi luentotyypisistä tallenteista aina haastattelutyyppisiin rennompiin opetusmateriaaleihin. Sitä voi myös hyödyntää muiden kirjallisten oppiaineiden ja käytännön opetuksen lisänä, sekä luoda materiaalia myös esimerkiksi kieliopinien tueksi. Podcastin käyttötarkoituksen voi siis suunnitella etukäteen ja siten toteuttaa sen myötäillen haluttua teemaa. Se voi toimia lisämateriaalina, asian syventämisessä, johdantona aiheeseen tai jopa itse oppimistehtävänä (Hyttinen 2022).

7. Lähteet

- Haverinen, R. 2020. Podcaston monipuolinen opetuksessa hyödynnettävä työkalu, jonka käytöstä voi hyötyä niin opettaja kuin opiskelijakin. <https://digierko.fi/2020/12/02/podcast-on-monipuolinen-opetuksessa-hyodynnettava-tyokalu-josta-voi-hyotya-niin-opettaja-kuin-opiskelijakin/>. DigiErko.
- Hyttinen M. 2022. Podcast-pedagogiikalla monipuolisuutta ja vaihtelua opetukseen ja oppimiseen. Karelia Ammattikorkeakoulu. <https://tulevaisuudentyo.karelia.fi/2022/03/podcast-pedagogiikalla-monipuolisuutta-ja-vaihtelua-opetukseen-ja-oppimiseen/>. 8.12.2022
- Jääskeläinen P. 2021. Aito läsnäolo kaikkein tärkeintä. Xamk. <https://next.xamk.fi/nakokulma/aito-lasnaolo-kaikkein-tarkeinta/>. 5.11.2022
- Ilomäki, L. 2012. Laatu E-oppimateriaaleihin – E-oppimateriaalit opetuksessa ja oppimisessa. Opetushallitus. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/144415_laatu_e-oppimateriaaleihin_2.pdf 14.11.2022
- Kauppinen T. 2020. Podcasteista monipuolisuutta opetukseen. Aalto-Yliopisto. <https://www.aalto.fi/fi/uutiset/podcasteista-monipuolisuutta-opetukseen>. 11.10.2022
- Keskinen N. & Haapala T. 2021. Podcastit opetuksen tukena: Hopepodi – Ideasta toteutukseen. SeAMK. <https://lehti.seamk.fi/hyvinvointi-ja-luovuus/podcastit-opetuksen-tukena-hopepodi-ideasta-toteutukseen/>. 31.10.2022
- Koivusalo H. & Salenius H. 2012. Kehittämishanke: Aistit avoinna oppimaan.

- Tampereen Ammattikorkeakoulu.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/38518/Koivusalo_Salenius.pdf. 28.10.2022.
- Media-alan tutkimussäätiö. 2021. Reuters lyhyesti: Podcastien kuuntelu yleistyy niin Suomessa kuin muuallakin.
<https://www.mediaalantutkimussaatio.fi/ajankohtaista/reuters-lyhyesti-podcastien-kuuntelu-yleistyy-niin-suomessa-kuin-muuallakin/>
- Pentikäinen, P. 2019. Podcastin aloitusopas. Pulu Studio.
<https://pulustudio.com/kirjasto/podcastin-aloitusopas/>
- Radiomedia. 2018. Podcast tulee (taas) – oletko valmis?
<https://radiomedia.fi/ajankohtaista/podcast-tulee-taas-oletkovalmis/>.
- Rousu S. & Saukkoriipi S. 2015. Opeta etänä. Lapin Ammattikorkeakoulu.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/95662/KIRLAPPI_Opeta%20etana_verkkoon_FINALE.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
8.12.2022
- Skog I. 2018. Podcast opettaa, viihdyttää ja on läsnä siellä, missä sinäkin. Metropolia. <https://blogit.metropolia.fi/hiilta-ja-timanttia/2018/06/29/podcast-opettaa-viihdyttaa-ja-on-lasna-siellamissa-sinakin/>. 19.10.2022.
- Tampereen Yliopisto. 2021. Podcastit opetuskäytössä. Vinkkipankki.
<https://sites.tuni.fi/vinkkipankki/opetuksen-suunnittelu-ja-menetelmat/podcastit-opetuskaytossa/>. 14.11.2022
- Teirikko K. Podcast toimii opetuksen sisältönä ja välineenä. Oulun Ammattikorkeakoulu.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/33543/ePooki%2020_2020.pdf?sequence=2&isAllowed=y.
20.11.2022.
- Turun kesäyliopisto. 2020. Etäopiskelun hyvät ja huonot puolet. Turun kesäyliopisto. <https://turunkesayliopisto.fi/blogi/etaopetuksen-hyvat-ja-huonot-puolet/>. 20.11.2022.
- Turun ammattikorkeakoulu. 2021. Podcastin anatomia vuonna 2021.
<https://talk.turkuamk.fi/taide/podcastin-anatomia-vuonna-2021/>
- Valtakunnallinen DigiErko-verkosto. 2020. Podcast on monipuolinen opetuksessa hyödynnettävä työkalu, jonka käytöstä voi hyötyä niin opettaja kuin opiskelijakin. <https://digierko.fi/2020/12/02/podcast->

on- monipuolinen-opetuksessa-hyodynnettava-tyokalu-josta-voi-hyotya-
niin-opettaja-kuin-opiskelijakin/. 14.11.2022

Virtanen M. 2022. Podcast pähkinänkuoressa - vinkkejä opettajalle. Metropolia.
<https://blogit.metropolia.fi/hiilta-ja-timanttia/2022/10/06/podcast-pahkinankuoressa-vinkkeja-opettajalle/>. 19.10.2022.

YLE. 2021. Näin Yle Puhe muuttuu vuodenvaihteessa – podcastien suosio myllertää myös Ylen radiotarjontaa. [https://yle.fi/uutiset / 3-12213970](https://yle.fi/uutiset/3-12213970)

YLE. 2021. Tarjoa meille audiotestausta.
<https://yle.fi/aihe/s/draama/audiotesteohdotus>